

BOEKBESPREKING

J. L. Helberg en J. H. van Wyk: *Bybelstudie: Ou Testament, Standaard 9 — Die Profetiese en Digterlike Boeke*, 137 bl.; S. C. W. Duvenage, J. I. de Wet en W. J. Murray Jansón: *Bybelkunde St. 9 en 10, Deel II: Geloofsleer en Sedeleer*, 166 bladsye — albei het in 1970 verskyn en is uitgegee deur die Interkerklike Uitgewerstrust, Pretoria, Potchefstroom, Kaapstad.

Hierdie boeke is verdere uitgawes van die Interkerklike Uitgewerstrust wat in opdrag van die Interkerklike Komitee vir Onderwys en Opvoeding geskryf is vir gebruik in die middelbare skole vir godsdiensonderrig.

By die deurlees van die boeke kan duidelik gesien word dat dit deur vakkundiges geskryf is.

Die kort inleiding waarmee elke hoofstuk begin, is gepas en prikkel die belangstelling. Die toeligtig is helder en saaklik. Die boeke is so opgestel dat dit nie die gebruik van die Bybel uitkakel nie; intendeel, dit maak die gebruik van die Bybel onontbeerlik. Die lyn word ook na die praktyk deurgetrek as aangedui word wat die betekenis van die Skrifgedeeltes en leerstukke vir die mens van vandag is.

Die vrae wat deur die leerlinge beantwoord moet word, is gewoonlik van so 'n aard dat dit alleen beantwoord kan word as daar behalwe feitekennis ook insig is. Die werkopdragte is gepas en opvoedkundig verantwoord.

In die boek oor die profetiese en digterlike boeke word in die deel oor die profetiese boeke net Amos en Jesaja behandel en in

die deel oor die digterlike boeke net Spreuke en Psalms. Hoewel die doel van die boek nie is om oor hierdie twee gedeeltes volledig te wees nie maar eerder om insig te gee in die wese, aard, karakter en betekenis van die profesie en van die inhoud van die digterlike boeke, sou dit goed gewees het as by elke deel 'n addisionele hoofstuk bygevoeg is waarin die ander profetiese en digterlike boeke oorsigtelik behandel is sodat die kinders ook op die wyse daarmee kon kennis maak.

Die boeke is stewig gebind in hardeband en netjies versorg. Die gebruik daarvan vir godsdiensonderrig word baie sterk aanbeveel.

P. J. de Bruyn.

Lux Mundi 2. Sodat hulle kan verstaan. Kommunikasie as sendingprobleem in Afrika. Referate gelewer tydens die tweede jaarkongres van die S.A. Werkgemeenskap vir Sendingwetenskap, 1969. S.b., 157 bladsye. N.G. Kerk-boekhandel, Posbus 245, Pretoria.

Dit spyt ons dat weens 'n oorsig nou eers 'n bespreking van hierdie waardevolle referatebundel gegee word. Dit is goed dat die RGN die publikasie van dergelike referate moontlik maak. Hoewel referate uit die aard van die saak nie altyd van dieselfde gehalte is nie en dikwels oorvleuel (veral wanneer dit rondom 'n sentrale tema gelewer word), is hierdie referate van hoë gehalte.

Prof. J. H. Coetzee het 'n volkekundige weergawe van die religie onder die volke van die Bantoe, die ooreenstemming en verskille, gegee onder die opskrif: *Kommunikasie en die Tradisionele Religie van die Bantoe*. Hy het aangetoon dat die Volkekunde en Sendingwetenskap hulpwetenskappe t.o.v. mekaar is. Die Volkekunde kan die sendeling 'n oriëntasie gee wat hy anders eers in 'n leeftyd sou opdoen (p. 15). Die animistiese godsdiens skakeer geloof in die opperwese, geloof in ander goddelike wesens en geloof in die voorouers. Hy gee insiggewende kennis oor die woordgebruik vir die opperwese, maar toon dat die wese moeilik beskryfbaar is, omdat die Bantoe nie 'n priesterklas of 'n geskrewe teologie of dogma daarop nahou nie. Hy vind eintlik net t.o.v. die skeppingsleer 'n mate van natuurlike kommunikasie met die Christendom. Origenes, selfs t.o.v. eenvoudige dinge soos liturgie, ampte, plekke van aanbidding ens., staan die Christendom antities teenoor die Bantoe-religie. Hy sê dat die Bantoeheiden selfs die kerklike instituut nie kan plaas nie.

Prof. W. J. van der Merwe het die *Westerse Kerk as Faktor in die Proses van Kommunikasie* behandel. Die plaaslike gemeente is dié kommunikasiemiddel reeds in die O.T. en hy verwerk interessante Skrifgegewens (p. 39—44). Daarna behandel hy die kommunikasie van die sendingboodskap in die geskiedenis, vanaf die spon-

tane uitbreiding deur lidmate tot die huidige spanning tussen die leer van die sendeling en die daad van die sendende kerk. Tans is kerk en sending weer in Christus verbonde; die bestaansreg van „afsonderlike kerkgenootskappe” word vandag getoets aan hulle diensbaarheid t.o.v. ’n ekumeniese werkgemeenskap ten koste van die waarheid as enigste grondslag vir eenheid (p. 52 e.v.); gedurig moet beslis word oor eerbied of verontagsaming van taal- en kultuurgrense; lekesendingarbeid en die struktuur van die sendende gemeente vra aandag; sendingdienste (soos hospitale, ens.) moet Woordverkondiging deur die daad wees.

Ds. F. S. Malan het gepraat oor die *Betekenis en Rol van die Inheemse Kerk in die Kommunikasieproses*. Hy het aangetoon dat God in Christus met die in-sondegevalle-wêreld kommunikeer. Kommunikasie is nie ’n spreke uit die hoogte nie, maar moet ’n volkome vereenselwiging met die aangesprokene wees. Dit is baie meer as ’n dialoog of monoloog. Aan die ander kant moet die inheemse Kerk werklik Christelike Kerk wees. Eweneens het hy die meelewing en werk van die gemeente t.o.v. die sending uit die Skrif ondersoek (p. 69 e.v.). Hierdie artikel beïndruk veral vanweë die duidelike en skerp praktiese diagnose van die inheemse kerk. Hy sê dat die inheemse kerk vertoon „nie altyd die Bybelse beeld van die kerk nie, maar eerder ’n gedoopte heidendom” (p. 81). Hierdie artikel verklaar nie net in watter opsigte die inheemse „gemeente” geblokkeer bly om „kerk” te wees nie — maar bied m.i. waardevolle en onmisbare studiemateriaal vir sendelinge en sendingkommissies wat jonger kerke moet lei om self diensbaar aan die evangelieverkondiging te word. Wie aan die hand van so ’n artikel self die kwale gaan diagnoseer, sal ook met die Woord terapie kan bring. Tereg sê hy dat die nood vandag nie soseer in die kerklike bostrukture as in die gemeente self geleë is nie (p. 98).

Ds. nou dr. J. A. van Rooy het gespreek oor *Kommunikasie en Taal*. Hierdie artikel is van hoogstaande vakwetenskaplike standaard en inhoud. Aangesien die Evangelie deur die Woord en so deur taal oorgedra word, wys hy op die nou verband tussen taal en kultuur — en juis daarom het die Bantoe-tale ’n eiendomlikheid in konstruksies wat eie is aan kultuur en geloof. Baie oortuigend met talle voorbeelde, toon hy hoedat selfs Bybelse begrippe duister bly vanweë die kommunikator se onvermoë om Bybelse begrippe te ontsyfer of die onvermoë om Bantoe-terme waarmee vertalinge gedoen is, te deurgrond. Vervolgens gee hy enkele kern-ideë in die Bantoe-wêreldbeeld weer, waardeur ’n mens die Bantoe beter leer verstaan. Hy bepleit dat die kommunikator baie stewig moet uitgaan van die heilsfeite, omdat historiese feite in enige taal weergegee kan word.

Ds. A. S. Labuschagne het gerefereer oor *Tegniese Hulpmiddele in diens van die Verkondiging*. Hy het die hedendaagse noodsaaklikheid van kommunikasie beklemtoon en van verskillende kante gedefineer. Hy behandel die vraag hoe massamedia die individu raak. Hy pleit dat die kerk soos wat hy die drukkuns benut het, ook die oudio-visuele en ander massamedia sal aanwend. Die middele

kan aan die verkondiging diensbaar wees. Nietemin is dit duidelik dat met die oog op kommunikasie van die evangelie juis die opvolging van die massamedia, weer die persoonlike kontak, 'n aktuele vereiste bly. Hoe sterk die pleidooi dan ook dat die kerk kragtig die „moderne” middele in 'n „nuwe” tyd moet aanwend, vereis die karakter van die sending tog maar altyd weer die eeu-oue middel wat Christus verorden het — 'n gemeenskap tussen lewende mense.

Ons kan hierdie werk baie sterk aanbeveel by enigeen wat hom in die sendingsituasie in 'n neutedop wil oriënteer. Die referate is oor die algemeen maklik verstaanbaar.

B. Spaelstra.